

21de.	Ophold paa Kvande	0.80
»	Middag paa Aasen	0.50
»	Blaabær	0.02
»	Melk	0.02
22de.	Ophold paa Skei	0.28
»	Frokost paa Honstad	0.25
»	Middag paa Aune	1.00
	Ophold paa Foseidet	1.00
	Middag paa Garberg	0.27
	Befordring af Randsel	0.20
	Middag paa Aarlidvold	0.50
	Jernbanebillet Thronhjems	0.62
	Diverse	0.15
		13.03

Brugt paa hele Fodturen 13 Dage 13 Kroner 3 Øre, — hvilket stemmer.

Støvets år

Av Silver doctor.

«Men Tiden driver lumsk sit Spil,
thi medens sorgløst her vi spøge
og glemmer rent, at den er til
at hævne sig den vil forsøge;
den stjæler Rosen af vort Kind,
den røver flygtig som en Vind
os mangen Ven, hvis Brodersind
i Ungdomstid vi elske lærte.»

MER end en menneskealder er gått hen siden disse oplevelser, som jeg har nedskrevet for mange år siden. Så mange av de gamle gutter er ikke mere, og det blir ferre og ferre, til hvem jeg kan si: Husker du? Og vi, som sitter igjen med grå hår og få hår, vi minnes med vemod den gang da vi med sannhet kunne synge: «Ån klappar hjærtat med friska slag». Vi har minnene. Ja visst er minnenes rad et klenodie, men det er med de glade minner som med edel vin, som ikke smaker så liflig når man sitter alene.

*

Min minnekrans har også friske blade fra senere år. Ikke noget imponerende antall hverken av laks og sjørret eller av ryper og skogsfugl. Men jeg tror ikke der var mange som nød friluftslivet som jeg. Til min store glæde har jeg mærket at naturglæden ikke som så meget annet er atrofiert. Den er nærmest blitt sterkere med årene.

Der kom et brev med posten:

Dear silver doctor.

There is almost no water in the river and we have only got one salmon and a few seatrouts lately, but the sun is shining and the birds are singing and all nature smiles. The air is full

of the sweet smell of hay and summerflowers. If you feel like coming out to join in the birds chorus and laugh with joy of the sunshine then come.

Yours very sincerely

Durham ranger.

*

«I leave this notice on my door
for each accustomed visitor:
I am gone into the fields
to take what this sweet season yields.»

Noen dage senere stod jeg en herlig mild julimorgen med nytenndt «little bob» og feriefornemmelse som i unge dage på jernbaneperrongen. Koffert og pakker (Hummer og Melon, saisonsens «bygd» til mine vertfolk) var av bybud 8 lagt i kupeens nett sammen med en bunke nye aviser. Det hadde regnet kraftig om natten, nu var himmelen blå og luften forfriskende. Lokomotivet kom langsomt fra et annet spor, med et og annet stønn, støtende nu og da en hvit dampring op fra sin skorsten og kobledes til «mitt» tog. Og innover langs fjorden bar det hvor «de blå sommerbølger fløi flokkevis mot land». (Er det ikke Alexander Kielland som sier det i en av sine bøker?) Den er noget for sig selv denne «min» åpne ærlige fjord på en strålende sommerdag, blå og kruset av sommermorgenens bris med vuggende tang fra strandens klipper og berg. Edderfuglemammaen samler sine små og svømmer utover fra stranden, når toget farer forbi. Hannene, steggene, har på denne tid forlatt sine familier og samles — har jeg hørt si — ute ved kysten, hvor de lever et slags klubbliv og har herrens glade dager, overlattende til «gumman» å passe på småene inne i fjorden. Den langnebbede spove og den elegante kjeld forstyrres også av toget og forlater fjæren hvor de inntar sin frokost. Høionnen er i full gang innover bygdene. Brunstekte gutter og unge bukseklædte, smilende, hvite tannrekker visende, jenter med lubne, bare armer og skautet i nakken har det travelt med hesjing og raking. Gårdbrukeren med en ikke helt moderne stråhatt og hvit lerretstrøie kjører selv det svære høilass, og gampen legger i vei halvt i sprang opover låvebroen og inn på høilemnen, hvorfra der høres dumpe drønn som fjern torden av hestehovene mot gulvets planker.

I togets kupeer vrimmel av glade feriebarne. Der var alle utgaver: lyse, blåøiede, snauklippede, fregnede, svartsmuskede, brune, lubne unger, alle iført et minimum av klædebon, så vaksinasjonsarr på tynne armer, og skorpebelagte skrubbssår på knær og legger blev synlig. Hvin og skrål, ispinn, drops, appelsiner og chokolade; en hadde en flaske rød brus, hvorom der blev uenighet. Og fjesene avspeilet den mest intense glede og forventning, når de med ryggsekker og små voksdukskufferter klumpet sig sammen i de på stasjonene ventende busser. Unge Norge! God bless them!

*

«Mr. Johnson awoke with a sundayish feeling» stod der i en en kjoskbok jeg hadde lest på sengen om kvelden. Det samme kunde jeg si da jeg tidlig søndag morgen slo øinene op, og humøret sank ikke da jeg fra mit åpne vindu så små damper på gårdens rummelige tun, hvor linerler holdt morgentoalett efter nattens regn.

Han var født og hadde levet hele sitt liv i bygden den gamle, pratsomme båtmann, Anders, jeg hadde, der jeg satt i L.høla med mine to stenger — with hope but without expectations — og det var mangt og meget han fortalte om elvefisket fra gamle dage, da han rodde meget for engelskmenn, så han kunde sine ting og kjente elven godt.

Storlitoget suser forbi. Jo — nu når de sitter trygt i det bortilende togs kupeer vifter de sommerklædte piker til den gamle fisker i båten, og den gamle fisker vifter med hånden igjen.

Er det så at laksen aldri biter mens toget ruller forbi, spør jeg min båtmann Anders. Nei, det er ikke så, sier han; han hadde ikke én men flere ganges erfaring for, at laksen hugget i nettop idet toget gikk forbi, der hvor jernbanelinjen lå ganske nær elven.

Du kan se her har vært svær isgang i elven i vinter, sier han. Se på småskogens træstammer på bredden, på mange av dem har isen slitt barken av.

Passiaren går videre om laks, som ikke på sømmelig vis har fått fluens eller slukens angel i kjeften, men som er krøket utenpå. Ifølge Anders — og andre — er det ofte så, at får fisken angelen i tungen, er den ikke så vanskelig å håndtere, selv om det er storlaks, men setter angelen sig i kroppen eller halen, «ska æ sei dæ, de

bli martnan». Har fisken fått angelen i øiet vil den ofte hoppe. Den viden bekjente nu ældgamle båtmann Nils Renå i Meraker*) sa engang til mig, at en laks som har fått angelen i ryggfinnen er mest balstyrig, den har da hele kroppen fri.

Da vi krysset nedover elven hendte der noget, som ingen av oss to gamlinger hadde oplvet før: en måse kastet sig to ganger ned fra luften og nappet i min flue (Durham ranger), så stangspissen blev bøiet.

Anders pratet videre: Hans nabo smeden hadde en vakker datter, og denne datter hadde en frier som smeden ikke likte. Da frierens besøk blev hyppige, gjorde den kraftige smed kort prosess og «rundjulet» frieren, som han dermed gav å forstå, at han ikke var ønsket som svigersønn. Hadde han vært for nærgående denne frieren kanskje? spurte jeg. «Va de lekt,» sa Anders, «men hain fór no der å gjeipa å gjeikk».

Plusselig begynte snellen å synge ut, og en fisk, som hadde tatt sluken rendte ut med adskillige meter tøm. Jeg fikk jo stangen op i en fart, men op hoppet også en fin laks og — slet sig av. Jeg blev mørk tilsinns og i ikke nettop parlamentariske uttrykk gav jeg luft for min sinnsstemning. Da Anders tilslutt blev lei av å høre på dette, stoppet han munnen på mig ved å si: «Når de hænne mæ nå slekt, så snakke æ it nå mer om de æ» —. Visdomsord, som jeg ofte har husket og tenkt på, når dagliglivets fortredeligheter innfant sig. «Iracundiam qui vincit hostem superat maximum». Men det er ikke alltid så lett. «Man får ei förlora sit sinneslugn ens då en stor lax undkommer. Man måste kunne le utan bitterhet, på sin höid litet melankolisk, man måste kunne slå sig ned på stranden og tända en pipa i allskens ro,» sier en finsk forfatter. Som alltid, når man har mistet en laks, kunde jeg ikke la være å gruble litt selvberedende: mon ikke tapet skyldtes min egen manøvrering? Jeg meddelte Anders mine tvil i så henseende. «De e for seint å snyt, når næsa e tå,» sa han og avskar all videre debatt om saken. Men det blev nu laks allikevel — nederst i L.høla, just som vi skulde til å slutte. En vakker «nyrennt» hanlaks med sjølus, som jeg efter 10

*) Pottinger omtaler ham i sin bok: Flood, fell and forest (London, Edward Arnold 1905) således: «There never was a better boatmann, a keener all round sportsman.»

minutters kamp fikk halet inn i stille vann, hvor Anders med en lang klepp elegant tok den iland. Laksen må ha strøm og stryk å gå imot, hales den inn i «udduen» (stille vann, bakevje), blir den slapp og matt og — dør. Slik er det med homo sapiens òg, når en slutter med livsgjerningen og blir pensjonist, da blir han stående i udduen, blir uten initiativ og visner. «Når det har varit som bäst, har det varit arbete och möda».

Det var godt å ha den lange kleppen nu, sa jeg til Anders som hadde brukt maken til en 3,35 m. lang klepp, jeg for et par år siden hadde sett anvendt i Namsen, hvor min båtmann hadde 2 klepper med i båten, en kort og en av nevnte lengde. Anders var enig i at en lang kunde være å foretrekke.

Vi satte oss på elvebredden med den fine, velskapte, søvglinsende fisk mellem oss i det grønne gress. Det er jo for fiskeren som for båtmannen som ofte er den, som har størst andel i et godt resultat, en litt stolt tilfredsstillelse i å titte bort på byttet, hvad enten det er plasert i båten bakom fiskerens rygg, eller fisken er bragt på land; for ikke å tale om den respekt den i løv innpakkede fisk inngyder bybud 8, som mottar den på stasjonen ved hjemkomsten.

Selvfølgelig måtte snaddene frem. Anders' tobakk var nu «Karva Bla», men Tiedemanns Mixtur i gul eske, som jeg bød ham, lot også til å smake ham liflig. «Vi får regn,» sa Anders. «Hvorfor tror du det?» spurte jeg. «Du sjer,» sa han med et lunt blink i øiet, «det blør så mykje ta laksen». Om hans spådom gikk i oppfyllelse husker jeg ikke, men Anders er ikke den eneste båtmann, fra hvem jeg har hørt om dette værvarsel: «blør det godt fra såret efter kleppen, kommer der regn».

Vi pratet naturligvis mere laks. Drøftet blandt annet spørsmålet om hvor lenge den nyrennte laks beholder sjølusen på sig, efter at den er kommet op i elven. Neppe mere enn en uke, mente Anders. Men vinterstøingen har også lus, men i gjællerne, og det kan jo være en annen slags lus, la han til.

Om våren og tidlig på sommeren, slår fisket best til om morgenen, senere helst om eftermiddagen og kvelden, var Anders' erfaring. Det var meget rart jeg fikk å høre av Anders: Slår man koldt vann i nakken på en døddrukken mann, «så bynne'n å søng».

Anders begav sig hjem til ishuset med fisken i Olderløv på en fjæl. Og jeg blev sittende igjen med min «Mixtur» for at nyde søndagsstillheten i den herlige natur. Himmelen var overskyet, men luften var mild og klar, ingen vind, og den muntre elv fascinerende som alltid.

En kjeldfamilie (*Haematopus ostralegus*) holdt mig med selskap. En av dem, en nysgjerrigper nærmet sig forsiktig fra sten til sten indtil en avstand fra mig av ca. 10 m. Da gjorde den plusselig helt om og satte iver opover bredden, formodentlig for å meddele sin familie at det var bare en gammel kall med en funklende drupe hængende i næsetippen som sat der på en sten. Kjelden er en av de eleganteste fugler jeg kjenner. Den er ikke et «hverdagsmenneske» som måsen, den er en aristokrat og omgås helst sine egne; ren og munter, og dens vakre farver og bevegelser i luften og på bredden er en fryd å se. Man skal jo ikke være dagvælger og ikke akte på fugleskrik, men det må da være tillatt for en fiskermann at bli lys tilsinns og forhåpningsfull, når han om morgenen kommer ned til elvebredden og møter et linerlepar som tripper travelt omkring i solskinet. Kråka har vært, er og blir mig en pestilens, den spår ilde. Sjura er jo også en røver og en lurifas, men den har da humør, den er en skøier, der den hopper omkring, vipper med stjerten og erter gårdshunden på tunet. En dag jeg på min vandring til elven møtte 3 sjur, som fulgte mig, skrattet og holdt leven, fikk jeg 4 laks. Siden har jeg fått litt sympati for sjura, tunfuglen, et navn den også har fått.

En overflod av bergfruer i den mosklædte fjellvegg midt imot mig på den annen side av Elven, hadde ikke lenger høisommerens skinnende hvite farve, og klyngene av tiriltung nær mig så ikke så glade og livsfriske ut som tidligere på sommeren. Christian Krohg skriver etsteds om et maleri av Munch: «Munch skal ha Tak for, at han gjorde den Baaten gul». Jeg sier: Vårherre skal ha takk for, at han gav tiriltungen den gule farve. Uaktet jeg er blitt advart mot å begå vers av en kjær avdød venn, som svarte mig på mitt versifiserte fødselsdagstelegram, jeg hadde sendt ham, sålunde:

*Du staar for Tanken som den gamle Herre
og Du gjør Vers, som bliver stadig værre.*

Uaktet denne advarsel sier jeg, tok jeg min blyant og notisbok frem og kvad til tiriltungens pris:

*Helt ifra jeg var Gut, var ung
til nu jeg gammel er og tung
jeg elsket liten Tiriltung.*

*En Gut blev glad, naar han Dig saa
paa mosklædt Berg beskedent staa
i Bakken ned mot Fjordens Blaa.*

*Linnea'n vistnok første Pris
fik i min Barndoms Paradis.
Men Tiriltung blandt Lygens Ris:*

*Av Høisomren et Barn Du var,
Du Solgulds Varme i Dig bar,
Din Plass Du i mit Hjerte har.*

*Men lotus gul, som gjør mig glad,
snart visner baade Blomst og Blad
og saa — kanske vi følges ad.*

Da jeg vandret hjemover, kom jeg til å minnes Jerusalems skomaker i Hostrups «Gjenboerne»:

*«De store Poeter kan ennu gaa,
men Gud bevare mig for de smaa.»*

SILVER DOCTOR

